

ΑΠΟΦΑΣΗ 5/2022

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (εφεξής «η Αρχή») συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος μέσω τηλεδιάσκεψης την Παρασκευή 16.07.2021 και ώρα 09.00 π.μ., μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Γεώργιος Μπατζαλέξης, Αναπληρωτής Πρόεδρος, κωλυμένου του Προέδρου της Αρχής Κωνσταντίνου Μενουδάκου, τα τακτικά μέλη Σπυρίδων Βλαχόπουλος, Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης και το αναπληρωματικό μέλος Γρηγόριος Τσόλιας, ως εισηγητής, σε αντικατάσταση του τακτικού μέλους Χαράλαμπου Ανθόπουλου, ο οποίος, αν και εκλήθη νομίμως εγγράφως, δεν παρέστη λόγω κωλύματος. Στη συνεδρίαση παρέστησαν χωρίς δικαίωμα ψήφου, με εντολή του Προέδρου, η Ευφροσύνη Σιουγλέ, ειδική επιστήμονας – ελέγκτρια ως βοηθός εισηγητή, η οποία αποχώρησε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης, και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών υποθέσεων της Αρχής, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα ακόλουθα:

Υποβλήθηκε στην Αρχή η υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5278/29-07-2019 καταγγελία όπως συμπληρώθηκε με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6334/19-09-2019 έγγραφο, από τον Α (εφεξής «καταγγέλλον») κατά της εργοδότης του εταιρείας με την επωνυμία Αγροτικός Συνεταιρισμός Βόλου (εφεξής «καταγγελλομένη εταιρεία»). Σύμφωνα με την καταγγελία, ο καταγγέλλον εργάζεται από ... στο τμήμα με κύρια καθήκοντα την παραγωγή ... και τη λειτουργία της Στις ... του κοινοποιήθηκε έγγραφο πειθαρχικού ελέγχου και διενέργειας εταιρικής ανάκρισης, με το οποίο κλήθηκε σε παροχή εξηγήσεων διότι διαπιστώθηκε ότι κοιμόταν εν ώρα εργασίας για περισσότερο από δύο ώρες και ότι σταμάτησε η λειτουργία

της μηχανής ... με αποτέλεσμα τη μειωμένη παραγωγή ... κατά τις βάρδιές του στις ..., ... και ... Σύμφωνα με τα καταγγελλόμενα, του επισημάνθηκε προφορικά από τον Διευθυντή που διενεργεί την ανάκριση ότι όλες οι πλημμελείς ενέργειές του διαπιστώθηκαν και καταγράφηκαν από το σύστημα βιντεοεπιτήρησης που είναι εγκατεστημένο στο χώρο εργασίας. Επίσης, σύμφωνα με τα καταγγελλόμενα, το σύστημα βιντεοεπιτήρησης έχει τοποθετηθεί στους χώρους εργασίας της καταγγελλόμενης εταιρείας με σκοπό την επιτήρηση και τον έλεγχο των εργαζομένων και την αξιολόγηση της αποδοτικότητάς τους.

Η Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5278-2/17-09-2019 έγγραφό της, διαβίβασε στην καταγγελλόμενη εταιρεία αντίγραφο της ως άνω καταγγελίας, την ενημέρωσε συνοπτικά σχετικά με τις προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων μέσω συστήματος βιντεοεπιτήρησης και ζήτησε την παροχή των εγγραφών απόψεών της επί των καταγγελλομένων. Επειδή η Αρχή δεν έλαβε απάντηση, έστειλε στην καταγγελλόμενη εταιρεία την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/460/20-01-2020 υπόμνηση.

Η καταγγελλόμενη εταιρεία απάντησε, με τα υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2171/20-03-2020, Γ/ΕΙΣ/2173/20-03-2020 και Γ/ΕΙΣ/2174/20-03-2020 έγγραφα, τα εξής, συνοπτικώς αναφερόμενα:

Απασχολεί περί τους 135 εργαζομένους με βασική δραστηριότητα την γαλακτοβιομηχανία ΕΒΟΛ. Στο Τμήμα... λειτουργούν ... μηχανές (...) οι οποίες κατατάσσονται στην κατηγορία εγκαταστάσεων υψηλού κινδύνου. Συγκεκριμένα τα κινητά τους μέρη συμπεριλαμβάνουν μαχαίρια κοπής, έμβολα πρέσσας, βαλβίδες (τα οποία λειτουργούν υπό πίεση) και μπορούν να προκαλέσουν σοβαρές σωματικές βλάβες. Επίσης, υπάρχουν ηλεκτρολογικοί πίνακες χαμηλής τάσης, τόσο πάνω στις μηχανές, όσο και στο χώρο του κτιρίου, όπου στεγάζεται το αναφερόμενο τμήμα.

Τον έλαβε χώρα εργατικό ατύχημα στο εν λόγω τμήμα κατά το οποίο εργαζόμενος, ο οποίος χειριζόταν, τραυματίστηκε Κατόπιν τούτου και μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο της ασφάλειας των χώρων εργασίας, της προστασίας των προσώπων, εργαζομένων και μη, καθώς και της προστασίας περιουσιακών αγαθών, αποφασίστηκε η εγκατάσταση κλειστού κυκλώματος οπτικής καταγραφής στο αναφερόμενο τμήμα, στο οποίο υπάρχει εξοπλισμός υψηλού κινδύνου που χρήζει παρακολούθησης σωστού χειρισμού για λόγους ασφαλείας. Είναι δε το μοναδικό τμήμα του εργοστασίου, στο οποίο λειτουργούν μηχανές κατά τις μεταμεσονύκτιες ώρες, ήτοι όταν σε ολόκληρο το εργοστάσιο βρίσκονται λιγότεροι των 10 εργαζομένων. Το σύστημα εγκαταστάθηκε στο εν λόγω τμήμα στις αρχές ... και λειτουργεί σε εικοσιτετράωρη βάση.

Ο σχεδιασμός τοποθέτησης των καμερών έγινε έτσι ώστε να εστιάζουν στις ... υφιστάμενες μηχανές, στις εισόδους και εξόδους του τμήματος ... και στο απόθεμα Ειδικότερα οι πέντε (5) κάμερες εστιάζουν στις μηχανές και στην είσοδο – έξοδο των προσερχομένων (εργαζομένων και μη) στο κτίριο, στο οποίο στεγάζεται το εν λόγω τμήμα και η τελευταία εστιάζει στο απόθεμα και στη δεύτερη είσοδο-έξοδο του κτιρίου (γκαραζόπορτα) που χρησιμοποιείται για φορτοεκφορτώσεις πρώτων υλών και αποθεμάτων, καθώς και σε περίπτωση βλάβης μηχανών για την απομάκρυνσή τους.

Προκειμένου να επιτυγχάνεται με μεγαλύτερη ακρίβεια η εστίαση της κάμερας στα κρίσιμα σημεία ώστε η συλλογή των δεδομένων να περιορίζεται στα δεδομένα που συνδέονται άμεσα με τη σχέση απασχόλησης και την ασφάλεια των εργαζομένων και να μην επεκτείνεται στην προσωπική συμπεριφορά, στα προσωπικά χαρακτηριστικά ή στις προσωπικές επαφές των εργαζομένων καθώς επίσης και για να υπάρχουν χώροι που δεν παρακολουθούνται, ακόμη και εντός του εν λόγω κτιρίου, γίνεται χρήση εμφάνισης μόνιμου ειδικού “matrix” (μαύρο φόντο) επί της απεικόνισης της κάμερας στην οθόνη προβολής/παρακολούθησης του συστήματος. Στις προσκομιζόμενες φωτογραφίες φαίνονται τα σημεία που έχουν καλυφθεί με το matrix. Για το διάλειμμα των εργαζομένων παρέχεται ειδικός χώρος εκτός του κτιρίου. Το υλικό καταγραφής των καμερών διαγράφεται αυτομάτως μετά την πάροδο δεκαπέντε ημερών (15) από την ημέρα λήψης.

Με το με αριθμ. πρωτ. Π.Ε. ... έγγραφό της και στο πλαίσιο της διενέργειας πειθαρχικού ελέγχου (διενέργεια ανάκρισης) βάσει του Κανονισμού Υπηρεσιακής Κατάστασης του Προσωπικού της, η καταγγελλόμενη εταιρεία γνωστοποίησε στον καταγγέλλοντα ότι περιήλθαν σε γνώση της μια σειρά από ενέργειες και παραλείψεις του, οι οποίες πιθανόν να συνιστούν πειθαρχικά παραπτώματα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ως άνω κανονισμό. Σύμφωνα με το περιεχόμενο του ως άνω εγγράφου, η καταγγελλόμενη εταιρεία διαπίστωσε ότι κατά τη νυχτερινή βάρδιά του (...) στις ..., ο καταγγέλλων κοιμόταν για περισσότερο από 2 ώρες ενώ είχε σταματήσει και την λειτουργία της μηχανής ..., με αποτέλεσμα μεταξύ άλλων να πραγματοποιήσει μειωμένη παραγωγή ..., ..., σύμφωνα με το ελλιπές συμπληρωμένο δελτίο βάρδιας. Ακόμα, διαπίστωσε ότι κατά την βραδινή βάρδια (...) στις ... ο καταγγέλλων κοιμόταν για περισσότερο από 1 ώρα ενώ είχε σταματήσει και την λειτουργία της μηχανής ..., στην οποία εργαζόταν, με αποτέλεσμα να πραγματοποιήσει μειωμένη παραγωγή ... και χωρίς να συμπληρώσει καθόλου το δελτίο βάρδιας.

Η μειωμένη παραγωγή ... διαπιστώθηκε μέσω εγγράφων και συγκεκριμένα από τα συμπληρωμένα από τον καταγγέλλοντα δελτία βάρδιας. Το γεγονός ότι ο καταγγέλλων σταμάτησε την λειτουργία της μηχανής στις ως άνω ημερομηνίες και ώρες διαπιστώθηκε από

έλεγχο στο ειδικό ηλεκτρονικό όργανο καταμέτρησης χρόνου που βρίσκεται σε αυτή, στο οποίο καταγράφονται οι ώρες λειτουργίας της. Το γεγονός ότι ο καταγγέλλων κοιμόταν κατά τη διάρκεια της βάρδιας το πληροφορήθηκε η καταγγελλόμενη εταιρεία από τους έτερους εργαζομένους και σε καμία περίπτωση από το σύστημα βιντεοεπιτήρησης. Σε κάθε βάρδια στο εν λόγω τμήμα απασχολούνται πάντοτε ... εργαζόμενοι, οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με τον χειρισμό των μηχανών Άλλωστε, όπως γίνεται αντιληπτό και από την εικόνα που καταγράφουν οι κάμερες, δεν υπάρχει οπτική επαφή με τα σημεία που κάθονται, εργάζονται και χειρίζονται τις μηχανές οι εργαζόμενοι. Στον καταγγέλλοντα είχε επισημανθεί στις ... για πρώτη φορά ότι διαπιστώθηκε να κοιμάται κατά τη βραδινή βάρδια όπως αποδεικνύεται με το με αριθ. πρωτ. ... της καταγγελλόμενης εταιρείας σε χρόνο προγενέστερο από την ημερομηνία εγκατάστασης του συστήματος βιντεοεπιτήρησης.

Η καταγγελλόμενη εταιρεία στους 16 μήνες λειτουργίας του συστήματος βιντεοεπιτήρησης δεν έχει χρησιμοποιήσει ποτέ τα δεδομένα που συλλέγονται μέσω των καμερών για την επιτήρηση των εργαζομένων ή την αξιολόγηση της αποδοτικότητάς τους. Ο έλεγχος της αποδοτικότητας και της εργασιακής συμπεριφοράς των εργαζομένων στο εν λόγω τμήμα γίνεται με άλλους τρόπους ήτοι σύμφωνα με το σύστημα αξιολόγησης που υπάρχει στο εργοστάσιο, μέσω των δελτίων βάρδιας, των καταγραφών στην πύλη εισόδου, των καταγραφών των αποθηκών υλικού κ.α. Δεν ισχύει ο ισχυρισμός του καταγγέλλοντος ότι ο ενεργών τον πειθαρχικό έλεγχο Διευθυντής, αφενός του επισήμανε ότι οι αναφερόμενες στο έγγραφο πειθαρχικού ελέγχου πλημμελείς ενέργειές του, διαπιστώθηκαν και καταγράφηκαν στο σύστημα βιντεοεπιτήρησης, αφετέρου ότι τον απείλησε ότι διατηρεί το δικαίωμα απόλυσής του. Στην πραγματικότητα έχει διαπιστωθεί κατά το παρελθόν, κατά τη διενέργεια πειθαρχικών ελέγχων, ότι ο καταγγέλλων έχει υποπέσει σε πλημμελείς ενέργειες και παραλείψεις κατά την διάρκεια της εργασίας του, που συνιστούν πειθαρχικά αδικήματα βάσει του σχετικού κανονισμού της καταγγελλόμενης εταιρείας, και δεν του έχει επιβληθεί καμία πειθαρχική ποινή.

Η καταγγελλόμενη εταιρεία έχει αναρτήσει πληθώρα ενημερωτικών πινακίδων στην κεντρική είσοδο του εργοστασίου, στις εισόδους κάθε επιμέρους κτιρίου και στην είσοδο του κτιρίου που στεγάζεται το τμήμα ... χρησιμοποιώντας το υπόδειγμα της Οδηγίας 1/2011 της Αρχής.

Γίνεται σαφές για την καταγγελλόμενη εταιρεία ότι η εγκατάσταση του συστήματος βιντεοεπιτήρησης είναι χρήσιμη και μάλιστα ευεργετική. Από τη μια μεριά είναι ωφέλιμη για τους εργαζομένους καθώς οδηγεί στην αποφυγή εργατικών ατυχημάτων μέσω της βελτίωσης των συστημάτων ασφαλείας, όπως και στην απαλλαγή τους από την επέμβαση στα τμήματα

του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, όπου υπάρχουν δυσμενείς συνθήκες. Από την άλλη εξυπηρετεί λειτουργικές ανάγκες της ..., όπως η προστασία του μεγάλου αποθέματος από τυχόν φθορές ή απώλειες. Και πάντοτε χωρίς να προσβάλλεται η προσωπικότητα και η ιδιωτικότητα των εργαζομένων.

Η καταγγελλόμενη εταιρεία δεν είναι σε θέση να προσκομίσει το οπτικό υλικό από τις ημερομηνίες των συμβάντων που αφορούν τον καταγγέλλοντα διότι έχει αυτομάτως διαγραφεί μετά την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από τις ως άνω ημερομηνίες.

Η Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5909/01-09-2020 έγγραφό της ζήτησε από την καταγγελλόμενη εταιρεία διευκρινίσεις σχετικά με τρία ζητήματα: α) αν και με ποιο τρόπο γίνεται παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο των χειριστών των μηχανών και, σε αρνητική περίπτωση, με ποιον τρόπο επιτυγχάνεται η παρακολούθηση του σωστού χειρισμού του εξοπλισμού υψηλού κινδύνου, β) για ποιο λόγο οι κάμερες λαμβάνουν εικόνα από όλο τον χώρο της παραγωγής και γίνεται χρήση του μαύρου φόντου σε κάποια σημεία αντί να εστιάζει η κάθε κάμερα, με περιορισμό της λήψης εικόνας, μόνο στο συγκεκριμένο αγαθό ή το συγκεκριμένο σημείο που χρήζει προστασίας και γ) αν έχει γίνει προσαρμογή των ενημερωτικών πινακίδων και κειμένων για την ικανοποίηση του δικαιώματος ενημέρωσης κατά την επεξεργασία δεδομένων μέσω συστήματος βιντεοεπιτήρησης βάσει των σχετικών συστάσεων της Αρχής.

Ο καταγγέλλων κατάθεσε στην Αρχή το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7287/23-10-2020 έγγραφο υπόμνημα με το οποίο εξέθεσε τις απόψεις του επί των όσων αναφέρει η καταγγελλόμενη εταιρεία στα ως άνω υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2171/20-03-2020, Γ/ΕΙΣ/2173/20-03-2020 και Γ/ΕΙΣ/2174/20-03-2020 απαντητικά της έγγραφα, τα οποία έλαβε από την Αρχή κατόπιν της υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6036/07-09-2020 αίτησής του. Στο υπόμνημα αυτό ο καταγγέλλων αναφέρει τα εξής, συνοπτικώς αναφερόμενα:

Η καταγγελλόμενη εταιρεία έχει εγκαταστήσει έξι (6) κάμερες στο τμήμα ..., μέσω των οποίων γίνεται λήψη της εικόνας των εργαζομένων συνεχώς όλο το εικοσιτετράωρο. Ο ισχυρισμός της περί εγκατάστασης του συστήματος βιντεοεπιτήρησης για την προστασία των εργαζομένων δεν ευσταθεί. Και τούτο διότι οι μηχανές που λειτουργούν για τις ανάγκες του εργοστασίου διαθέτουν ασφάλειες προστασίας, όπως και πόρτες ασφαλείας που καλύπτουν τα κινητά τους μέρη (π.χ. προστασία από τα μαχαίρια κοπής και τα έμβολα πρέσας, των οποίων γίνεται επίκληση). Ούτε οι εγκαταστάσεις του εργοστασίου ούτε οι μηχανές που λειτουργούν για τις ανάγκες του είναι υψηλού κινδύνου. Καθίστανται υψηλού κινδύνου, εφόσον παραβιαστούν οι ασφάλειες και οι πόρτες προστασίας.

Η παρακολούθηση μέσω καμερών δεν θα αποτρέψει τα εργατικά ατυχήματα. Η ασφάλεια των εργαζομένων εξαρτάται από τη λήψη μέτρων εκ του εργοδότη, όπως συντήρηση μηχανών, εξοπλισμό μηχανών με τερματικούς διακόπτες ασφαλείας και εκπαίδευση εργαζομένων για τον ορθό χειρισμό των μηχανών.

Οι μηχανές που λειτουργούν στο τμήμα ... δεν διαφέρουν ως προς την επικινδυνότητα από τις υπόλοιπες μηχανές που λειτουργούν στο εργοστάσιο ενώ είναι μικρότερου κινδύνου σε σχέση με τις (...) μηχανές του τμήματος ... και τις (...) μηχανές του τμήματος ..., οι οποίες έχουν . Μηχανές λειτουργούν και σε άλλα τμήματα όπως το ..., το λεβητοστάσιο, το τμήμα ..., το τμήμα ..., το συγκρότημα ... με την ίδια ή υψηλότερη τάση ρεύματος σε σχέση με το τμήμα Σε κανένα από τα τμήματα αυτά δεν έχουν τοποθετηθεί κάμερες ούτε στα τμήματα με υψηλό κίνδυνο ατυχημάτων όπως το τμήμα... ..., όπου προκλήθηκε εργατικό ατύχημα ..., και το λεβητοστάσιο.

Ο ηλεκτρολογικός πίνακας που βρίσκεται στο τμήμα ... είναι ασφαλισμένος με λουκέτο και πρόσβαση σε αυτόν έχει μόνο ο ηλεκτρολόγος του εργοστασίου. Τοποθετήθηκαν κάμερες στο τμήμα ..., στο οποίο υπάρχουν πίνακες χαμηλής τάσης. Αντιθέτως, στον υποσταθμό του εργοστασίου, στο μοναδικό τμήμα που υπάρχει ρεύμα υψηλής τάσης (>1.000 VOLT) δεν έχουν τοποθετηθεί κάμερες.

Κατά τις μεταμεσονύκτιες ώρες στο εργοστάσιο απασχολούνται πέντε (5) άτομα και συγκεκριμένα δύο άτομα στο τμήμα ..., δύο στη διαχείριση και ένας φύλακας. Ο φύλακας στο χώρο του φυλακίου μπορεί να παρακολουθεί μόνο τις κάμερες του προαύλιου χώρου και της εσωτερικής περιμέτρου του εργοστασίου και όχι το τμήμα Επομένως, κατά τη νυχτερινή βάρδια, δεν υπάρχει στο εργοστάσιο υπεύθυνος που να παρακολουθεί σε πραγματικό χρόνο τους χειριστές των μηχανών στο τμήμα ... με σκοπό να επέμβει άμεσα αν συμβεί κάποιο περιστατικό ασφαλείας. Κατά τη νυχτερινή βάρδια στο τμήμα ... απασχολούνται δύο άτομα, οπότε σε ενδεχόμενο περιστατικό μπορεί να επέμβει ο ένας εκ των δύο.

Δεκτός δεν μπορεί να γίνει ούτε ο ισχυρισμός της καταγγελλόμενης εταιρείας περί προστασίας των περιουσιακών αγαθών. Τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται στο τμήμα ... είναι μικρής αξίας (γαλλικά κλειδιά, κατσαβίδια, πένσες) ενώ στο Χημείο υπάρχουν μηχανήματα ανάλυσης προϊόντων αξίας χιλιάδων ευρώ. Τα ανταλλακτικά που χρησιμοποιούνται στο τμήμα ... δεν είναι εντός του χώρου του κτιρίου, όπου στεγάζεται το εν λόγω τμήμα αλλά σε κοντέινερ, που βρίσκεται εκτός του χώρου. Οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται στο εν λόγω τμήμα είναι πλαστική ύλη, σε κόκκους, συσκευασμένη σε

τσουβάλια 25 κιλών εκάστου. Ο έλεγχος των αποθεμάτων γίνεται μέσω της συμπλήρωσης ημερήσιων δελτίων βάρδιας. Απόθεμα υπάρχει και σε άλλα τμήματα του εργοστασίου όπως στο ..., στα ψυγεία, στην αποθήκη. Φορτοεκφορτώσεις εμπορευμάτων και προϊόντων μεγαλύτερης αξίας και πιο αυξημένου κινδύνου σε σύγκριση με τα ... του τμήματος ... γίνεται και σε άλλα τμήματα όπως τα Σε κανένα από τα παραπάνω τμήματα ή χώρους δεν έχουν τοποθετηθεί κάμερες. Σε κάθε περίπτωση για την ασφάλεια των εργαλείων, πρώτων υλών και αποθέματος αρκούν κάμερες στην είσοδο και την έξοδο του χώρου.

Οι κάμερες δεν έχουν τοποθετηθεί σε χώρους νευραλγικής σημασίας για την ασφάλεια της καταγγελλόμενης εταιρείας ήτοι εισόδους και εξόδους αλλά εντός του χώρου εργασίας με σκοπό την επιτήρηση αυτού, τον έλεγχο των εργαζομένων και την αξιολόγηση της συμπεριφοράς και της αποδοτικότητάς τους. Οι κάμερες εστιάζουν στα πρόσωπα και όχι στις μηχανές. Κάτι τέτοιο δεν κρίνεται αναγκαίο ούτε αποτελεσματικό και παραβιάζει τις προβλεπόμενες στο άρθρο 5 παρ. 1 ΓΚΠΔ αρχές (αναγκαιότητας, αναλογικότητας). Ο καταγγέλλων θεωρεί ότι ο λόγος που έχουν τοποθετηθεί κάμερες στο τμήμα ... που εργάζεται είναι ο έλεγχος και ο εκφοβισμός του επειδή κατά το παρελθόν δεν δίστασε να προσφύγει στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας Β, όταν διαπίστωσε παράβαση της εργασιακής νομοθεσίας. Στο ίδιο τμήμα εργάζεται και ο Γ, ο οποίος είναι ... της Συνδικαλιστικής Οργάνωσης με την επωνυμία «Δ» και μέλος της Διοίκησης του Εργατικού Κέντρου Ε και υπό τις ιδιότητές του αυτές έχει υπερασπιστεί πολλές φορές τα δικαιώματα των συναδέλφων στον Συνεταιρισμό και έχει επιλύσει διάφορα εργασιακά προβλήματα.

Η βιντεοσκόπηση των θέσεων εργασίας των εργαζομένων στο χώρο εργασίας ... συνιστά υπέρμετρη προσβολή των προσωπικών τους δεδομένων και αποτελεί απρόσφορο και αναποτελεσματικό μέτρο για την προστασία αυτών από ατύχημα και του εξοπλισμού από κλοπή. Το γεγονός της διαγραφής του υλικού καταγραφής μετά την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών δεν αναιρεί τον αδικαιολόγητο περιορισμό της ελευθερίας των εργαζομένων, ως εκδήλωση της ακωλύτου ανάπτυξης της προσωπικότητάς τους.

Η καταγγελλόμενη εταιρεία δεν προσκόμισε καμία σχετική φωτογραφία και κανένα σχετικό έγγραφο προς απόδειξη του ισχυρισμού της ότι έχει αναρτήσει πληθώρα πινακίδων για την ενημέρωση των εισερχομένων στον χώρο βιντεοεπιτήρησης. Δεν απεδείχθη η προηγούμενη προσήκουσα ενημέρωση του προσωπικού του τμήματος ... για το σύστημα βιντεοεπιτήρησης, μεταξύ του οποίου και ο καταγγέλλων.

Επειδή η Αρχή δεν έλαβε απάντηση στο υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5909/01-09-2020 έγγραφό της, έστειλε στην καταγγελλόμενη εταιρεία την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/8537/11-12-2020

υπόμνηση. Με το ίδιο έγγραφο της υπόμνησης διαβίβασε στην καταγγελλόμενη εταιρεία το ως άνω υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7287/23-10-2020 υπόμνημα του καταγγέλλοντος και της ζήτησε να εκθέσει εγγράφως τις απόψεις της.

Κατόπιν των προαναφερόμενων και επειδή δεν έλαβε απάντηση στα ως άνω έγγραφα της, η Αρχή με την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/726/01-3-2021 κλήση κάλεσε την καταγγελλόμενη εταιρεία, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, να παραστεί στη συνεδρίαση του Τμήματος της Αρχής την Τετάρτη 10-03-2021 και ώρα 9:30 π.μ., μέσω τηλεδιάσκεψης, προκειμένου να συζητηθεί η υπό κρίση υπόθεση. Η καταγγελλόμενη εταιρεία υπέβαλε το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1685/09-03-2021 αίτημα αναβολής συζήτησης της υπόθεσης καθώς και το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2066/23-03-2021 υπόμνημα σε απάντηση των ως άνω υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5909/01-09-2020 και Γ/ΕΞ/8537/11-12-2020 εγγράφων της Αρχής και της υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/726/01-3-2021 κλήσης της. Κατά την ακρόαση, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 24-03-2021, κατόπιν αναβολής από τη συζήτηση της 10-03-2021, παρέστη ο πληρεξούσιος δικηγόρος της καταγγελλόμενης εταιρείας Χρήστος Γούσιος με ΑΜΔΣ Κατά την ως άνω συνεδρίαση, δόθηκε προθεσμία και η καταγγελλόμενη εταιρεία, η οποία υπέβαλε εμπροθέσμως το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2580/15-04-2021 υπόμνημα (ορθή επανάληψη του υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2436/08-04-2021 υπομνήματος).

Με τα ως άνω υπομνήματά της, πριν και μετά την ακροαματική διαδικασία, η καταγγελλόμενη εταιρεία, ανέφερε επιπροσθέτως τα παρακάτω, συνοπτικώς αναφερόμενα:

Κατά τις μεταμεσονύκτιες ώρες στο χώρο του εργοστασίου απασχολείται πάντοτε και ένας φύλακας, ο οποίος βρίσκεται στο χώρο του φυλακίου που εδρεύει στην είσοδο του εργοστασίου. Εντός του φυλακίου υπάρχει ειδική οθόνη επί της οποίας προβάλλονται, σε πραγματικό χρόνο, οι κάμερες του προαυλίου χώρου, αλλά και (κατά τη διάρκεια της βραδινής βάρδιας) οι κάμερες του τμήματος Ο φύλακας παρακολουθεί σε πραγματικό χρόνο με σκοπό να επέμβει άμεσα αν συμβεί κάποιο περιστατικό.

Η καταγγελλόμενη εταιρεία κατέληξε στην αγορά καμερών κατασκευαστή «...», οι οποίες συνοδεύονται από ειδικό λογισμικό (iVMS-4200) και παρέχουν την δυνατότητα εμφάνισης μόνιμου ειδικού "matrix" (μαύρο φόντο) επί της κάμερας προκειμένου να επιτυγχάνεται με μεγαλύτερη ακρίβεια η εστίαση της κάμερας στα κρίσιμα σημεία. Και τούτο επιτυγχάνεται απολύτως, καθώς τα δεδομένα που συλλέγονται δεν επεκτείνονται στην προσωπική συμπεριφορά, στα προσωπικά χαρακτηριστικά ή στις προσωπικές επαφές των εργαζομένων. Γίνεται αντιληπτό και από την εικόνα που καταγράφουν οι κάμερες ότι δεν υπάρχει οπτική επαφή με τα σημεία που κάθονται, εργάζονται και χειρίζονται τις μηχανές οι εργαζόμενοι. Η

καταγγελλόμενη εταιρεία προσκόμισε φωτογραφία, στην οποία απεικονίζεται εικόνα από όλες τις κάμερες του εν λόγω τμήματος (όπως τις βλέπει ο φύλακας) και μάλιστα κατά ημέρα και ώρα που απασχολούνται εργαζόμενοι στο τμήμα, επί της οποίας αποδεικνύεται ότι δεν υπάρχει καμία απολύτως επαφή με τους εργαζόμενους.

Η καταγγελλόμενη εταιρεία έχει αναρτήσει πληθώρα ενημερωτικών πινακίδων (βάσει των νέων υποδειγμάτων) σε διάφορα σημεία του εργοστασίου (στην πύλη εισόδου, στο τμήμα ..., στις εισόδους των λοιπών κτιρίων κ.α.) στις οποίες περιλαμβάνονται οι πληροφορίες πρώτου επιπέδου και το απαιτούμενο ενημερωτικό κείμενο Β επιπέδου στον κεντρικό πίνακα ανακοινώσεων του εργοστασίου, στο οποίο περιλαμβάνονται οι πληροφορίες δευτέρου επιπέδου.

Σύμφωνα με την καταγγελλόμενη εταιρεία, είναι δεδομένο και αληθές ότι σε όλες τις μηχανές που λειτουργούν στο εργοστάσιο πληρούνται όλες οι προδιαγραφές ασφαλείας που απαιτεί ο νόμος. Παρά ταύτα, το... του ... έλαβε χώρα εργατικό ατύχημα, το οποίο οφειλόταν σε αμελή συμπεριφορά εργαζομένου που χειριζόταν ... και είχε ως αποτέλεσμα τον τραυματισμό του.

Η καταγγελλόμενη εταιρεία δεν έχει καμία απολύτως πρόθεση ελέγχου ή εκβιασμού απέναντι στον καταγγέλλοντα, ο οποίος αντιθέτως έχει τύχει ιδιαίτερως επιεικούς μεταχείρισης. Έχει υποπέσει πολλές φορές σε πλημμελείς ενέργειες και παραλείψεις κατά τη διάρκεια της εργασίας του και παρά ταύτα δεν του έχει επιβληθεί απολύτως καμία πειθαρχική ποινή. Οι κάμερες του τμήματος ..., όπως αποδεικνύεται από το σύνολο των προσκομιζόμενων φωτογραφιών, δεν εστιάζουν στα πρόσωπα των εργαζομένων.

Η καταγγελλόμενη εταιρεία θα παραβίαζε ευθέως και καταφανώς την αρχή της αναλογικότητας εάν προέβαινε στην τοποθέτηση καμερών και στα υπόλοιπα τμήματα του εργοστασίου. Και τούτο διότι κατά τη λειτουργία των τμημάτων αυτών απασχολούνται στο εργοστάσιο τόσο υπεύθυνος ασφάλειας όσο και υπεύθυνος βάρδιας αλλά και πληθώρα λοιπών υπηρεσιακών παραγόντων, οι οποίοι δύνανται να επέμβουν άμεσα αν συμβεί κάποιο περιστατικό.

Προ της τοποθέτησης είχε πραγματοποιηθεί διαδικασία για την εσωτερική τεκμηρίωση της νομιμότητας τοποθέτησης των καμερών, η οποία πλέον αποτυπώνεται και εγγράφως. Έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της καταγγελλόμενης εταιρείας η πολιτική λειτουργίας του συστήματος. Το καταγραφικό βρίσκεται σε ελεγχόμενο και διαβαθμισμένης πρόσβασης χώρο, είναι συνδεδεμένο στο δίκτυο, το οποίο προστατεύεται από μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση με την χρήση κωδικών ενώ πρόσβαση στο σύστημα βιντεοεπιτήρησης και στα

συλλεγόμενα δεδομένα έχει μικρός αριθμός σαφώς καθορισμένων προσώπων (Γενικός Διευθυντής, Υπεύθυνος Μηχανοργάνωσης, Φύλακας Πύλης).

Δεδομένων των συνθηκών εργασίας στο εν λόγω τμήμα (μοναδικό τμήμα με μηχανές που λειτουργεί κατά τις μεταμεσονύκτιες ώρες), η καταγγελλόμενη εταιρεία έκρινε προσφορότερη τη χρήση του συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο εν λόγω τμήμα αντί της απασχόλησης επιπλέον προσώπου (με την ιδιότητα του υπευθύνου ασφαλείας ή βάρδιας), καθώς το εν λόγω πρόσωπο δεν θα είχε καμία άλλη αρμοδιότητα καθ' όλη τη διάρκεια της οχτάωρης βάρδιάς του, παρά μόνο να παρακολουθεί σε πραγματικό χρόνο τους ... χειριστές των ... μόνο μηχανών υψηλής επικινδυνότητας, με σκοπό να επέμβει άμεσα αν συμβεί κάποιο περιστατικό ασφαλείας (καθώς δεν υπάρχουν άλλοι εργαζόμενοι στο εργοστάσιο που να χρήζουν της όποιας παρακολούθησης). Τούτο κατά την καταγγελλόμενη επιτυγχάνεται αρτιότερα με την παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο από τον Φύλακα.

Υπάρχουν κάμερες στις εισόδους – εξόδους του εργοστασίου και λοιπών τμημάτων ενώ οι κάμερες στο τμήμα ... τοποθετήθηκαν αμέσως μετά την επέλευση εργατικού ατυχήματος, ακριβώς για να λειτουργήσουν προσθετικά στην προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων που απασχολούνται κατά τις μεταμεσονύκτιες ώρες. Οι κάμερες στο εν λόγω τμήμα καταγράφουν (αποθηκεύουν) μόνο κατά τις ώρες από 20:00 έως και τις 8:00 και η εικόνα είναι διαθέσιμη σε πραγματικό χρόνο, στο φυλάκιο, μόνο κατά τις ίδιες ως άνω ώρες.

Η καταγγελλόμενη εταιρεία σημειώνει ότι η παρακολούθηση μέσω κάμερας δεν συνεισφέρει κατά βάση στην αποτροπή των ατυχημάτων (χωρίς φυσικά τούτο να αποκλείεται με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας). Η αποτροπή επιτυγχάνεται κυρίως με την τήρηση των προδιαγραφών ασφαλείας της εκάστοτε μηχανής, με την προβλεπόμενη συντήρησή τους, αλλά και με την συνεχή εκπαίδευση των χειριστών των μηχανών. Ακόμα, η καταγγελλόμενη εταιρεία σημειώνει ότι ούτε η παρουσία – απασχόληση τυχόν Υπευθύνου Ασφαλείας εγγυάται την αποτροπή εργατικών ατυχημάτων. Όμως η παρακολούθηση του συγκεκριμένου τμήματος σε πραγματικό χρόνο μέσω του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, λειτουργεί προσθετικά στην ασφάλεια των εργαζομένων του τμήματος (όπως συμβαίνει και με τον Υπεύθυνο Ασφάλειας), καθώς παρέχεται με ευχέρεια, πέραν των άλλων, η δυνατότητα άμεσης επέμβασης αν συμβεί κάποιο περιστατικό ασφαλείας. Άλλωστε η προσπάθεια για την «προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων» δεν σταματά στην επέλευση συμβάντος ασφαλείας (ήτοι στην προσπάθεια για αποτροπή του), αλλά συνεχίζεται με την ίδια ένταση και στον τρόπο διαχείρισης του συμβάντος και άμεσης

επέμβασης, μετά την επέλευσή του, προς όφελος της σωματικής ακεραιότητας του παθόντος.

Στο τμήμα ... απασχολούνται κατά κανόνα, ανά βάρδια, ... εργαζόμενοι. Παρά ταύτα έχει συμβεί και είναι βέβαιο ότι θα συμβεί και στο μέλλον, λόγω έκτακτων συνθηκών (πχ. αιφνίδια ασθένεια), να απασχοληθεί κατά τη βραδινή βάρδια μόνον ένας εργαζόμενος. Στην προκειμένη περίπτωση, η λειτουργία του συστήματος αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημαντικότητα.

Το συμπέρασμα του καταγγέλλοντος ότι το σύστημα εγκαταστάθηκε στο εν λόγω τμήμα για τον έλεγχο και τον εκφοβισμό του είναι παντελώς αυθαίρετο, δεν έχει καμία απολύτως σχέση με την πραγματικότητα, ενώ αναφέρεται (σε συνδυασμό με την αναφορά και στο όνομα του Γ) με σκοπιμότητα προκειμένου να δημιουργήσει εντυπώσεις και σύγχυση περί των πραγμάτων, προσώπων και καταστάσεων.

Στο εν λόγω τμήμα εργάζονται (πέραν του καταγγέλλοντος και του Γ) άλλοι ... εργαζόμενοι και συνήθως ανά δυάδες και σε τρεις βάρδιες (πενθήμερο). Ο Γ δεν εργάζεται ποτέ κατά τη βραδινή βάρδια, μετά από αίτημά του το οποίο έγινε αποδεκτό από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Εντός του Συνεταιρισμού δραστηριοποιείται κατά τα τελευταία έτη το σωματείο των εργαζομένων με την επωνυμία «Σύλλογος Εργαζομένων Αγροτικού Συνεταιρισμού Ε», το οποίο μάλιστα υπέγραψε και την τελευταία Επιχειρησιακή Συλλογική Σύμβαση Εργασίας με το Δ.Σ., την ... (αλλά τις αμέσως προηγούμενες). Η παλαιά συνδικαλιστική οργάνωση της οποίας πρόεδρος είναι ο Γ, είναι ουσιαστικά και πρακτικά ανενεργή και τούτο διότι δεν αφορά τους εργαζομένους της καταγγελλόμενης εταιρείας, αλλά τους εργαζομένους που απασχολούνται γενικώς σε συνεταιρισμούς με έδρα το Ε και τη Ζ και δεν έχει σήμερα ουσιαστικό αντικείμενο. Ως εκ τούτου η αναφορά στην ιδιότητά του ως Προέδρου συνδικαλιστικής οργάνωσης είναι προσχηματική και προς δημιουργία εντυπώσεων.

Η καταγγελλόμενη εταιρεία σημειώνει ότι ο Γ έχει καταθέσει την με αριθ. καταθ. ... αγωγή ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Χ, με την οποία ζητά, μεταξύ άλλων, να του καταβληθεί ποσό ύψους ... ευρώ ως αποζημίωση για αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που έχει υποστεί λόγω προσβολής του δικαιώματός του στην προσωπικότητα. Η εν λόγω αγωγή εκδικάστηκε, μετά από παραπομπή της λόγω αρμοδιότητας, ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου στις αρχές Ιανουαρίου ... και αναμένεται η έκδοση απόφασης.

Η καταγγελλόμενη εταιρεία προσκόμισε, μεταξύ άλλων, φωτογραφίες της απεικόνισης των καμερών στην ειδική οθόνη του φυλακίου, φωτογραφίες των αναρτημένων

ενημερωτικών πινακίδων, απόσπασμα του προβλεπόμενου στο άρθρο 30 του ΓΚΠΔ αρχείου με τις δραστηριότητες επεξεργασίας, έγγραφη τεκμηρίωση της νομιμότητας της επεξεργασίας και της συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ, πολιτική λειτουργίας του συστήματος βιντεοεπιτήρησης. Επισημαίνει ότι στις προσαγόμενες φωτογραφίες εκ των οποίων προκύπτει η εμβέλεια της κάθε κάμερας, η αναγραφόμενη ώρα (...) είναι εκτός του χρονικού πλαισίου της καταγραφής (αποθήκευσης) των εν λόγω καμερών. Τούτο συνέβη καθώς, για πρακτικούς λόγους, εκτυπώθηκαν οι εν λόγω φωτογραφίες από τον Η/Υ που βρίσκεται στο server room με την συνδρομή του Υπεύθυνου Μηχανογράφησης πρωινές ώρες προκειμένου να προσκομισθούν με το έγγραφο των απόψεων της ως συνημμένα.

Η Αρχή, από την ακροαματική διαδικασία και από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης και αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγητή, η οποία αποχώρησε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης, μετά από διεξοδική συζήτηση

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Από τις διατάξεις των άρθρων 51 και 55 του ΓΚΠΔ και του άρθρου 9 του νόμου 4624/2019 (ΦΕΚ Α' 137) προκύπτει ότι η Αρχή έχει αρμοδιότητα να εποπτεύει την εφαρμογή των διατάξεων του ΓΚΠΔ, του νόμου αυτού και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.
2. Η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης με τη λήψη ή και καταγραφή εικόνας ή και ήχου δια της συλλογής, διατήρησης, αποθήκευσης, πρόσβασης και διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συνιστούν ως επιμέρους πράξεις επεξεργασίας, επέμβαση στα ατομικά δικαιώματα του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής κατ' άρθ. 9 Σ., 7 ΧΘΔΕΕ¹ και 8 ΕΣΔΑ καθώς και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατ' άρθ. 9^Α Σ., 8 ΕΣΔΑ και 8 ΧΘΔΕΕ², όπως αναλυτικά έκρινε η Αρχή με την υπ' αριθμ. 3/2020 Γνωμοδότησή της.
3. Στο άρθρο 27 παρ. 7 του ν. 4624/2019 προβλέπεται ότι «*Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω κλειστού κυκλώματος οπτικής καταγραφής εντός των χώρων εργασίας, είτε είναι δημοσίως προσβάσιμοι είτε μη, επιτρέπεται μόνο εάν είναι*

¹ ΔΕΕ Digital Rights Ireland παρ. 29.

² ΔΕΕ Digital Rights Ireland παρ. 38.

απαραίτητη για την προστασία προσώπων και αγαθών. Τα δεδομένα που συλλέγονται μέσω κλειστού κυκλώματος οπτικής καταγραφής δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν ως κριτήριο για την αξιολόγηση της αποδοτικότητας των εργαζομένων. Οι εργαζόμενοι ενημερώνονται εγγράφως, είτε σε γραπτή είτε σε ηλεκτρονική μορφή για την εγκατάσταση και λειτουργία κλειστού κυκλώματος οπτικής καταγραφής εντός των χώρων εργασίας.» Από την ανωτέρω διάταξη προκύπτει εναργώς, ότι με εξαίρεση τους σκοπούς προστασίας προσώπων και περιουσίας, η βιντεοσκόπηση εντός εργασιακών χώρων απαγορεύεται.

4. Στο άρθρο 35 παρ. 1 του ΓΚΠΔ προβλέπεται ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει υποχρέωση να διενεργήσει, πριν από την επεξεργασία, εκτίμηση των επιπτώσεων των σχεδιαζόμενων πράξεων επεξεργασίας στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όταν ένα είδος επεξεργασίας, ιδίως με τη χρήση νέων τεχνολογιών και συνεκτιμώντας τη φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας, ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές WP 248 αναθ. 01 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (εφεξής «ΕΣΠΔ»)³, η παραπομπή του άρθρου 35 ΓΚΠΔ στα δικαιώματα και ελευθερίες των φυσικών προσώπων αφορά πρωτίστως τα δικαιώματα προστασίας των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής, ενδέχεται όμως να συμπεριλαμβάνει και άλλα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως την ελευθερία του λόγου, την ελευθερία της σκέψης, την ελευθερία κυκλοφορίας, την απαγόρευση των διακρίσεων, το δικαίωμα στην ελευθερία, την ελευθερία συνειδήσεως και θρησκείας. Κατά συνέπεια, ο υπεύθυνος επεξεργασίας υπέχει υποχρέωση διενέργειας εκτίμησης αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων (εφεξής «ΕΑΠΔ») όταν τίθεται σε υψηλό κίνδυνο οποιοδήποτε εκ των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των φυσικών προσώπων από τις σχεδιαζόμενες πράξεις επεξεργασίας. Εξάλλου ο ΓΚΠΔ «(...) σέβεται όλα τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις ελευθερίες και αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη όπως κατοχυρώνονται στις Συνθήκες (...)» (αιτ. 4 ΓΚΠΔ). Η ΕΑΠΔ αποτελεί σημαντικό εργαλείο πλήρωσης της υποχρέωσης λογοδοσίας (κατ' άρθρο 5 παρ. 2 σε συνδυασμό με άρθρα 24 παρ. 1 και 32 ΓΚΠΔ) που βαρύνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας αφενός να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφώνεται προς τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ, αφετέρου, να

³ Κατευθυντήριες γραμμές για την εκτίμηση του αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων (ΕΑΠΔ) και καθορισμός του κατά πόσον η επεξεργασία «ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο» για τους σκοπούς του κανονισμού 2016/679, διαθέσιμες στον σύνδεσμο https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/data-protection-impact-assessments-high-risk-processing_el

αποδεικνύει ανά πάσα στιγμή την ανωτέρω συμμόρφωσή του, καθώς τον συνδράμει στην διαχείριση των κινδύνων για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων και στην λήψη αποφάσεων για την επεξεργασία.

5. Η Αρχή εξέδωσε κατάλογο (ΦΕΚ Β' 1622/10.05.2019⁴) με τις πράξεις επεξεργασίας για τις οποίες απαιτείται διενέργεια ΕΑΠΔ, ο οποίος συμπληρώνει και εξειδικεύει τις ως άνω WP 248 αναθ. 01 κατευθυντήριες γραμμές του ΕΣΠΔ. Σύμφωνα με τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές, στις περισσότερες περιπτώσεις, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να θεωρεί ότι απαιτείται μελέτη ΕΑΠΔ όταν πληρούνται δύο (2) εκ των εννέα (9) κριτηρίων που ορίζονται σε αυτές ή σε ορισμένες περιπτώσεις όταν πληρούται μόνο ένα εξ αυτών. Σε κάθε περίπτωση, ο ως άνω κατάλογος της Αρχής, τα κριτήρια των ως άνω κατευθυντήριων γραμμών καθώς και οι ενδεικτικές περιπτώσεις του άρθρου 35 παρ. 3 του ΓΚΠΔ δεν είναι εξαντλητικά, και ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει υποχρέωση να διενεργήσει ΕΑΠΔ σε κάθε περίπτωση συνδρομής των προϋποθέσεων του άρθρου 35 παρ. 1 του ΓΚΠΔ.
6. Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές 3/2019 του ΕΣΠΔ⁵, προκειμένου να κριθεί η νομιμότητα της εγκατάστασης και λειτουργίας του συστήματος βιντεοεπιτήρησης πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις των άρθρων 5 και 6 παρ. 1 ΓΚΠΔ και θα πρέπει σε προηγούμενο χρόνο της εγκατάστασης και λειτουργίας του συστήματος να τεκμηριωθεί εσωτερικά η νομιμότητα της επεξεργασίας και μάλιστα κατά τον προσδιορισμό του σκοπού της επεξεργασίας ενδέχεται να χρειαστεί σχετική αξιολόγηση για κάθε κάμερα ξεχωριστά, ανάλογα με το σημείο τοποθέτησής της. Ειδικότερα σε αυτές προσδιορίζονται τα εξής:
 - 6.1. *«5. Η βιντεοεπιτήρηση δεν είναι εξ ορισμού αναγκαία εφόσον υπάρχουν άλλα μέσα για την επίτευξη του υποκείμενου σκοπού. Στην αντίθετη περίπτωση, υπάρχει ο κίνδυνος να μεταβληθούν οι πολιτισμικοί κανόνες και επομένως να εδραιωθεί ως γενική αρχή η έλλειψη της ιδιωτικότητας».*
 - 6.2. *«15. Πριν από τη χρήση του υλικού, οι σκοποί της επεξεργασίας πρέπει να διευκρινίζονται λεπτομερώς (άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο β)). Η βιντεοεπιτήρηση μπορεί να υπηρετεί πολλούς σκοπούς. Μεταξύ άλλων, μπορεί να συμβάλλει στην προστασία της ιδιοκτησίας και άλλων περιουσιακών στοιχείων,*

⁴ Διαθέσιμος στον σύνδεσμο

<https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/nomothesia/proswpika/kanonistikespraxeis>

⁵ Κατευθυντήριες γραμμές 3/2019 σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω βιντεοσυσκευών, διαθέσιμες στον σύνδεσμο https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-32019-processing-personal-data-through-video_el

στην προστασία της ζωής και της σωματικής ακεραιότητας των ατόμων, στη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων για αγωγές αστικού χαρακτήρα. Οι εν λόγω σκοποί παρακολούθησης θα πρέπει να τεκμηριώνονται εγγράφως (άρθρο 5 παράγραφος 2) και πρέπει να διευκρινίζονται για κάθε κάμερα επιτήρησης που χρησιμοποιείται».

6.3. «20. Το έννομο συμφέρον πρέπει να υφίσταται πραγματικά και να αφορά παρόν ζήτημα (δηλαδή το συμφέρον δεν πρέπει να είναι πλασματικό ή υποθετικό). Πρέπει να υφίσταται πραγματική κατάσταση κινδύνου –όπως ζημιές ή σοβαρά συμβάντα στο παρελθόν– πριν από την έναρξη της επιτήρησης. Με βάση την αρχή της λογοδοσίας, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας είναι χρήσιμο να καταγράφουν συναφή συμβάντα (ημερομηνία, τρόπος, οικονομική ζημία) και σχετικές ποινικές διώξεις. Αυτά τα καταγεγραμμένα συμβάντα μπορούν να αποτελέσουν ισχυρό τεκμήριο για την ύπαρξη έννομου συμφέροντος. Η ύπαρξη έννομου συμφέροντος, καθώς και η αναγκαιότητα της παρακολούθησης θα πρέπει να επαναξιολογούνται σε τακτικά χρονικά διαστήματα (π.χ. μία φορά ετησίως, ανάλογα με τις περιστάσεις)».

6.4. «24. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι κατάλληλα, συναφή και να περιορίζονται στο αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία («ελαχιστοποίηση των δεδομένων»), (βλέπε άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο γ). Πριν από την εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει πάντα να εξετάζει ενδελεχώς αν αυτό το μέτρο είναι, κατά πρώτον, κατάλληλο για την επίτευξη του επιθυμητού στόχου και, κατά δεύτερον, επαρκές και αναγκαίο για την επίτευξη των σκοπών του. Μέτρα βιντεοεπιτήρησης θα πρέπει να επιλέγονται μόνον εάν ο σκοπός της επεξεργασίας δεν θα μπορούσε εύλογα να εκπληρωθεί με άλλα μέσα, τα οποία θίγουν σε μικρότερο βαθμό τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων».

6.5. «25. Αν υποτεθεί ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας επιθυμεί να αποτρέψει εγκλήματα εναντίον της ιδιοκτησίας του, αντί να εγκαταστήσει σύστημα βιντεοεπιτήρησης, μπορεί να λάβει εναλλακτικά μέτρα ασφάλειας, όπως π.χ. να περιφράξει την ιδιοκτησία του, να αναθέσει σε προσωπικό ασφαλείας την τακτική περιπολία του χώρου, να προσλάβει φύλακες, να βελτιώσει τον φωτισμό, να τοποθετήσει κλειδαριές ασφαλείας, απαραβίαστα παράθυρα και πόρτες ή να καλύψει τις επιφάνειες με επιστρώσεις ή μεμβράνες προστασίας από γκράφιτι. Αυτά τα μέτρα μπορούν να είναι εξίσου αποτελεσματικά με τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης για την αποτροπή περιστατικών ληστείας, κλοπής και βανδαλισμού. Ο υπεύθυνος

επεξεργασίας πρέπει να αξιολογεί κατά περίπτωση κατά πόσον αυτά τα μέτρα μπορούν να αποτελέσουν εύλογη λύση».

- 6.6. «26. Πριν από τη λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι υποχρεωμένος να αξιολογεί πότε και πού τα μέτρα βιντεοεπιτήρησης είναι απολύτως αναγκαία. Συνήθως, ένα σύστημα βιντεοεπιτήρησης που λειτουργεί τη νύχτα, καθώς και εκτός του συνηθισμένου ωραρίου λειτουργίας, καλύπτει την ανάγκη του υπευθύνου επεξεργασίας να αποτρέψει οποιονδήποτε κίνδυνο απειλεί την ιδιοκτησία του».
- 6.7. «29 (...) Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις η παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο μπορεί να είναι περισσότερο παρεμβατική από την αποθήκευση και την αυτόματη διαγραφή υλικού μετά την παρέλευση ορισμένου χρόνου (π.χ. όταν κάποιος παρακολουθεί συνεχώς την οθόνη μπορεί να παρεμβαίνει περισσότερο στην ιδιωτική ζωή των ατόμων από ό,τι αν δεν υπάρχει καθόλου οθόνη και το υλικό αποθηκεύεται απευθείας στο μαύρο κουτί). Σε αυτήν την περίπτωση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων (άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο γ)). Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας, αντί για τη βιντεοεπιτήρηση έχει ενίοτε τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί προσωπικό ασφαλείας, το οποίο μπορεί να αντιδράσει και να παρέμβει αμέσως».
7. Η Αρχή έχει εκδώσει για το ζήτημα της χρήσης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών την υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγία, οι διατάξεις της οποίας πρέπει να εφαρμόζονται σε συνδυασμό με τις νέες διατάξεις του ΓΚΠΔ και του ν.4624/2019, με τον οποίο ορίζονται μέτρα εφαρμογής του ΓΚΠΔ. Τούτο ισχύει ιδίως για τις υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο Γ' αυτής (άρθρα 10 έως 13 της Οδηγίας 1/2011). Για παράδειγμα, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεν έχουν πλέον υποχρέωση γνωστοποίησης της επεξεργασίας στην Αρχή⁶, αλλά οφείλουν να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ και να φροντίζουν για την ικανοποίηση των επαυξημένων δικαιωμάτων που προβλέπει ο ΓΚΠΔ. Επισημαίνεται εν προκειμένω ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν έχει εφαρμογή ο ν. 4624/2019, καθώς η υπό εξέταση καταγγελία αφορά σε χρονικό διάστημα προ της εφαρμογής του.
8. Σύμφωνα με το άρθρο 5 της Οδηγίας 1/2011, τα σημεία εγκατάστασης των καμερών και

⁶ Βλ. και ανακοίνωση της Αρχής σχετικά με την κατάργηση των γνωστοποιήσεων τήρησης αρχείου/επεξεργασιών και της χορήγησης αδειών (απόφαση 46/2018).

ο τρόπος λήψης των δεδομένων πρέπει να προσδιορίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε τα δεδομένα που συλλέγονται να μην είναι περισσότερα από όσα είναι απολύτως αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού της επεξεργασίας και να μη θίγονται τα θεμελιώδη δικαιώματα των προσώπων που ευρίσκονται στον χώρο που επιτηρείται. Κατά αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται καταρχήν η εφαρμογή της αρχής της ελαχιστοποίησης των δεδομένων, η οποία εν συνεχεία δύναται να ενισχυθεί με τη χρήση τεχνολογιών «φιλικών» προς την ιδιωτικότητα (data protection by design), όπως με την επικάλυψη συγκεκριμένων περιοχών επί του πλάνου. Διαφορετικά θα ήταν παράδοξο να τοποθετούνται κάμερες σε οποιοδήποτε χώρο και σημείο, αδιακρίτως και χωρίς κανένα κριτήριο και να επιτυγχάνεται η αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων με την χρήση τεχνολογιών επικάλυψης των συλλεγόμενων δεδομένων επί της οθόνης προβολής/παρακολούθησης, μέτρο το οποίο μπορεί να αντιστραφεί ή αλλαχθεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας (βλ. ΑΠΔ 23/2021, πρβλ. ΑΠΔ 87/2015).

9. Σύμφωνα με το άρθρο 7 της Οδηγίας 1/2011 (απαγόρευση επιτήρησης στους χώρους εργασίας), η εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας έχει ιδιαίτερη σημασία στις περιπτώσεις λειτουργίας συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε χώρους εργασίας. Το σύστημα δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την επιτήρηση των εργαζομένων εντός των χώρων αυτών, εκτός από ειδικές εξαιρετικές περιπτώσεις όπου αυτό δικαιολογείται από τη φύση και τις συνθήκες εργασίας και είναι απαραίτητο για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων ή την προστασία κρίσιμων χώρων εργασίας (π.χ. στρατιωτικά εργοστάσια, τράπεζες, εγκαταστάσεις υψηλού κινδύνου). Για παράδειγμα, σε έναν τυπικό χώρο γραφείων επιχείρησης, η βιντεοεπιτήρηση πρέπει να περιορίζεται σε χώρους εισόδου και εξόδου, χωρίς να επιτηρούνται συγκεκριμένες αίθουσες γραφείων ή διάδρομοι. Εξάιρεση μπορεί να αποτελούν συγκεκριμένοι χώροι, όπως ταμεία ή χώροι με χρηματοκιβώτια, ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό κλπ., υπό τον όρο ότι οι κάμερες εστιάζουν στο αγαθό που προστατεύουν κι όχι στους χώρους των εργαζομένων. Επίσης, σε ειδικούς χώρους, όπως χώροι με ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις ο υπεύθυνος βάρδιας ή ο υπεύθυνος ασφαλείας μπορεί να παρακολουθεί σε πραγματικό χρόνο τους χειριστές μηχανημάτων υψηλής επικινδυνότητας, με σκοπό να επέμβει άμεσα αν συμβεί κάποιο περιστατικό ασφαλείας.
10. **Στην προκειμένη περίπτωση**, η καταγγελλόμενη εταιρεία εγκατέστησε και έθεσε σε λειτουργία σύστημα βιντεοεπιτήρησης στο τμήμα ... στις ... μετά από εργατικό ατύχημα, το οποίο έλαβε χώρα στις ... στο τμήμα αυτό και οφείλονταν σε αμελή χειρισμό μηχανής τύπου ... από εργαζόμενο και είχε ως αποτέλεσμα τον τραυματισμό του. Ο σκοπός της

εγκατάστασης και λειτουργίας του συστήματος στο εν λόγω τμήμα είναι η προστασία προσώπων και αγαθών και πιο συγκεκριμένα, κυρίως η προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων που απασχολούνται σε αυτό κατά τις μεταμεσονύκτιες ώρες αλλά και η προστασία κρίσιμων χώρων εργασίας (...) καθώς και των παραγόμενων προϊόντων. Από τα έγγραφα του φακέλου της υπόθεσης και ιδίως τις φωτογραφίες στις οποίες απεικονίζονται τα σημεία τοποθέτησης των καμερών και η εμβέλειά τους διαπιστώνεται ότι εγκαταστάθηκαν έξι (6) κάμερες αρκετά ψηλά και περιμετρικά σε όλους τους τοίχους (μία στον βόρειο, δύο στον νότιο, δύο στον ανατολικό και μία στον δυτικό) του κτιρίου στο οποίο στεγάζεται το εν λόγω τμήμα, η εμβέλεια των οποίων καλύπτει όλο το χώρο εργασίας και έχει γίνει επικάλυψη με μαύρο «φόντο» (matrix) συγκεκριμένων τμημάτων της προβαλλόμενης εικόνας επί της οθόνης προβολής/παρακολούθησης του συστήματος.

11. Είναι το μοναδικό τμήμα του εργοστασίου στο οποίο λειτουργούν μηχανές υψηλού κινδύνου κατά τις βραδινές και μεταμεσονύκτιες ώρες κατά τις οποίες δεν βρίσκεται στο χώρο του εργοστασίου υπεύθυνος ασφάλειας ή υπεύθυνος βάρδιας. Η καταγγελλόμενη εταιρεία έκρινε προσφορότερη τη χρήση του συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο εν λόγω τμήμα αντί της απασχόλησης επιπλέον προσώπου (με την ιδιότητα του υπευθύνου ασφαλείας ή βάρδιας), καθώς το εν λόγω πρόσωπο δεν θα είχε καμία άλλη αρμοδιότητα καθ' όλη τη διάρκεια της οχτάωρης βάρδιάς του, παρά μόνο να παρακολουθεί σε πραγματικό χρόνο τους ..., με σκοπό να επέμβει άμεσα αν συμβεί κάποιο περιστατικό ασφαλείας (καθώς δεν υπάρχουν άλλοι εργαζόμενοι στο εργοστάσιο που να χρήζουν της όποιας παρακολούθησης). Σύμφωνα με την καταγγελλόμενη εταιρεία, τούτο επιτυγχάνεται αρτιότερα με την παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο από τον Φύλακα.
12. Σύμφωνα με την καταγγελλόμενη εταιρεία, η τοποθέτηση καμερών και στα υπόλοιπα τμήματα του εργοστασίου θα παραβίαζε την αρχή της αναλογικότητας διότι κατά τη λειτουργία των τμημάτων αυτών, τα οποία επίσης έχουν μηχανές υψηλού κινδύνου και ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό, απασχολούνται τόσο υπεύθυνος βάρδιας όσο και υπεύθυνος ασφάλειας αλλά και πληθώρα λοιπών υπηρεσιακών παραγόντων, οι οποίοι δύναται να επέμβουν άμεσα αν συμβεί κάποιο περιστατικό.
13. Η καταγγελλόμενη εταιρεία δεν εξέτασε την λήψη ηπιότερων μέτρων πριν την εγκατάσταση και λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο τμήμα ..., ούτε αξιολόγησε την αποτελεσματικότητά τους δεδομένου ότι εγκατέστησε το σύστημα λίγες μόνο μέρες μετά το εργατικό ατύχημα.

14. Ειδικότερα, δεν τεκμηρίωσε, ούτε αιτιολόγησε επαρκώς την τυχόν μη εφαρμογή του ηπιότερου μέτρου της χρήσης υπεύθυνου ασφάλειας ή βάρδιας και για την μοναδική νυχτερινή βάρδια σε όλο το εργοστάσιο ή ανάθεσης της σχετικής αρμοδιότητας σε άλλους υπηρεσιακούς παράγοντες, όπως στα δυο πρόσωπα της διαχείρισης τα οποία βρίσκονται στο χώρο του εργοστασίου τις νυχτερινές ώρες και στα οποία αναφέρθηκε ο καταγγέλλων στο υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7287/23-10-2020 υπόμνημά του. Δεν παρέιχε στην Αρχή εξηγήσεις σχετικά με το ποιες είναι οι αρμοδιότητες και ευθύνες του υπεύθυνου ασφαλείας ή βάρδιας, ποιος ο συνολικός αριθμός των προσώπων αυτών, ποιος ο αριθμός των προσώπων αυτών ανά τμήμα και βάρδια, αν υπάρχει συνεχής παρουσία των προσώπων αυτών καθημερινά και καθ' όλη τη διάρκεια της εργασίας των χειριστών μηχανών σε κάθε τμήμα του εργοστασίου, πώς επιτυγχάνεται η προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων σε κάθε τμήμα του εργοστασίου από τα πρόσωπα αυτά καθώς και η άμεση επέμβαση σε περίπτωση συμβάντος, ποιες είναι οι άλλες αρμοδιότητες των προσώπων αυτών πέρα από το να παρακολουθούν σε πραγματικό χρόνο τους ... ώστε να επέμβουν άμεσα καθώς και πώς επιτυγχάνεται η άμεση επέμβαση αν συμβεί κάποιο περιστατικό ασφαλείας όταν τα πρόσωπα αυτά επιτελούν τις άλλες τους αρμοδιότητες. Η καταγγελλόμενη εταιρεία δεν τεκμηρίωσε για ποιο λόγο είναι απαραίτητη η εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης εντός του χώρου εργασίας για το σκέλος του επιδιωκόμενου σκοπού που αφορά την προστασία του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και των παραγόμενων προϊόντων μόνο στο τμήμα ... (πρώτη γραμμή του αποσπάσματος αρχείου δραστηριοτήτων) ούτε για ποιο λόγο δεν αρκεί και για το τμήμα αυτό το γενικό σύστημα βιντεοεπιτήρησης στις εισόδους/εξόδους του εργοστασίου, στην εσωτερική περίμετρο και έμπροσθεν του χώρου του ταμείου (τρίτη γραμμή του αποσπάσματος αρχείου δραστηριοτήτων) δεδομένου ότι στα υπόλοιπα τμήματα του εργοστασίου δεν υπάρχουν κάμερες.

Ακόμα, δεν εξήγησε για ποιο λόγο γίνεται ταυτόχρονη παρακολούθηση των καμερών του τμήματος ... σε πραγματικό χρόνο καθώς και καταγραφή και διατήρηση του οπτικού υλικού για διάστημα δεκαπέντε (15) ημερών.

Επίσης, δεν εξήγησε για ποιο λόγο έχουν πρόσβαση στα δεδομένα του συστήματος βιντεοεπιτήρησης του τμήματος ..., όπως αυτά αποθηκεύονται στο καταγραφικό, ο Γενικός Διευθυντής και ο Υπεύθυνος Μηχανοργάνωσης, με τη χρήση μυστικών κωδικών πρόσβασης δεδομένου ότι η δυνατότητα επόπτευσης των εικόνων από τον διευθυντή της εταιρείας, ανά πάσα στιγμή, και μάλιστα χωρίς την ύπαρξη περιστατικού που να

υποδεικνύει αυξημένο κίνδυνο (π.χ. συναγερμός), προσβάλει υπέρμετρα τα δικαιώματα των εργαζομένων, ως «ευάλωτων» υποκειμένων των δεδομένων, δεν αποτελεί πρόσφορο μέσο για την προστασία προσώπων και αγαθών ενώ αυξάνει τον κίνδυνο για χρήση του υλικού για άλλο σκοπό, όπως για επιτήρηση των εργαζομένων (βλ. Απόφαση ΑΠΔ 12/2021).

15. Η καταγγελλομένη εταιρεία ισχυρίζεται ότι με τη χρήση του «matrix» (επικάλυψη με μαύρο «φόντο» τμήματος ή τμημάτων της προβαλλόμενης εικόνας επί της οθόνης προβολής/παρακολούθησης) η συλλογή των δεδομένων μέσω του εγκατεστημένου συστήματος βιντεοεπιτήρησης στον ενιαίο χώρο εργασίας εντός του κτιρίου που στεγάζεται το τμήμα ... περιορίζεται στα δεδομένα που συνδέονται άμεσα με την σχέση εργασίας και την ασφάλεια των εργαζομένων και δεν επεκτείνεται σε αυτά που αφορούν στην προσωπική συμπεριφορά, στα προσωπικά χαρακτηριστικά ή στις προσωπικές επαφές των εργαζομένων. Ακόμα, με τον τρόπο αυτό, οι κάμερες δεν εστιάζουν στους χώρους των εργαζομένων παρά στα επικίνδυνα σημεία των μηχανών, δεν υπάρχει οπτική επαφή με τα σημεία που κάθονται, εργάζονται και χειρίζονται τις μηχανές οι εργαζόμενοι ενώ υπάρχουν χώροι που δεν παρακολουθούνται ακόμα και εντός του ιδίου κτιρίου.

Η καταγγελλομένη εταιρεία δεν αιτιολόγησε πώς οι κάμερες εστιάζουν στα επικίνδυνα σημεία των μηχανών χωρίς να λαμβάνουν εικόνα από τους εργαζόμενους που τις χειρίζονται, δεδομένου ότι οι κάμερες, σύμφωνα με το έγγραφο εσωτερικής τεκμηρίωσης, εστιάζουν σε πολλαπλά σημεία των μηχανών και ταυτοχρόνως σε άλλα σημεία του χώρου (η κάμερα στον βόρειο τοίχο: εστιάζει ταυτοχρόνως στα εμπρόσθια τμήματα και των δύο μηχανών ... και στον ηλεκτρολογικό πίνακα του χώρου, η μια κάμερα στον ανατολικό τοίχο: εστιάζει στο μοτέρ, τον ηλεκτρολογικό πίνακα και τις βαλβίδες της μηχανής ..., η άλλη κάμερα στον ανατολικό τοίχο: εστιάζει στο μοτέρ, τον ηλεκτρολογικό πίνακα και τις βαλβίδες της μηχανής ..., η μια κάμερα στον νότιο τοίχο: εστιάζει ταυτοχρόνως στα έμβολα και των δύο μηχανών ... και στην είσοδο – έξοδο του τμήματος, η άλλη κάμερα στον νότιο τοίχο: εστιάζει στο κοπτικό μηχανήμα). Επίσης, δεν αιτιολόγησε πώς διακρίνει τα δεδομένα εικόνας των ιδίων προσώπων, τα οποία συλλέγονται μέσω του συστήματος βιντεοεπιτήρησης κατά την ώρα εργασίας, μεταξύ αυτών που συνδέονται άμεσα με την σχέση εργασίας και την ασφάλεια των εργαζομένων και εκείνων που σχετίζονται με την προσωπική συμπεριφορά, τα προσωπικά χαρακτηριστικά ή τις προσωπικές επαφές κατά την ώρα εργασίας. Επιπλέον, δεν νοείται ότι η επικάλυψη ενός τμήματος της προβαλλόμενης εικόνας δημιουργεί ξεχωριστό χώρο, ο οποίος δεν παρακολουθείται, εντός του ιδίου ενιαίου χώρου εργασίας στον οποίο

βρίσκεται εγκατεστημένο το σύστημα βιντεοεπιτήρησης με περιμετρικές κάμερες σε αρκετό ύψος. Σε κάθε περίπτωση, η μετάβαση του εργαζομένου από την θέση του μπροστά από την μηχανή ή από άλλο σημείο που τυχόν βρίσκεται μέχρι τον χώρο, η προβολή του οποίου επικαλύπτεται, αν γνωρίζει ποιο είναι το συγκεκριμένο καλυμμένο τμήμα, είναι ορατή και καταγράφεται. Επιπροσθέτως, η ρύθμιση της εφαρμογής του μαύρου φόντου των καμερών τύπου “...” με χρήση του λογισμικού iVMS 4200, παρότι η εταιρεία το αναφέρει ως μόνιμο, μπορεί ανά πάσα στιγμή και με εύκολο τρόπο να αντιστραφεί ή αλλαχθεί, επίσης από τις σχετικές ρυθμίσεις του συστήματος, ώστε η εικόνα που λαμβάνεται από τις κάμερες να προβάλλεται στην οθόνη προβολής/παρακολούθησης χωρίς καθόλου κάλυψη ή με κάλυψη άλλων τμημάτων (βλ. ΑΠΔ 23/2021, πρβλ. ΑΠΔ 87/2015). Όλες αυτές τις πληροφορίες (βλ. ανωτέρω παρ. 13-16) που η καταγγελλόμενη εταιρία όφειλε να παρέχει στην Αρχή στο πλαίσιο της αρχής της λογοδοσίας κατ’ άρθρο 5 παρ. 2 ΓΚΠΔ, ακόμη και χωρίς να προηγηθούν σχετικά εξειδικευμένα ερωτήματα της Αρχής (βλ. ΑΠΔ 43/2019 αιτ. σκ. 6), θα έπρεπε να έχουν προκύψει από σχετική αξιολόγηση νομιμότητας προ της εγκατάστασης και λειτουργίας του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, δια της εκπόνησης μελέτης ΕΑΠΔ κατ’ άρθρο 35 παρ. 1 ΓΚΠΔ.

16. Τέτοια μελέτη ΕΑΠΔ κατά άρθρο 35 παρ. 1 ΓΚΠΔ δεν εκπόνησε η καταγγελλόμενη εταιρεία πριν την εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο τμήμα Ωστόσο, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες κατευθυντήριες γραμμές WP 248, για την υπό κρίση επεξεργασία πληρούνται δύο εκ των κριτηρίων που προβλέπονται σε αυτές (βλ. σκέψη 5 της παρούσας). Ειδικότερα, το πρώτο κριτήριο που πληρούται αφορά την επεξεργασία των δεδομένων εικόνας των εργαζομένων ως ευάλωτων υποκειμένων των δεδομένων λόγω της αυξημένα άνισης σχέσης ισχύος μεταξύ αυτών και της εργοδότης εταιρείας ως υπεύθυνου επεξεργασίας (κριτήριο 7 των κατευθυντήριων γραμμών WP 248). Το δεύτερο κριτήριο που πληρούται αφορά τη συστηματική παρακολούθηση των εργαζομένων του τμήματος ... καθώς, κατά τη νυχτερινή βάρδια, ο φύλακας παρακολουθεί σε πραγματικό χρόνο, μέσω ειδικής οθόνης που βρίσκεται στο φυλάκιο, τις κάμερες του εν λόγω τμήματος (κριτήριο 3 των κατευθυντήριων γραμμών WP 248). Η επικάλυψη με χρήση του μαύρου «φόντου» τμήματος ή τμημάτων της προβαλλόμενης εικόνας στην οθόνη προβολής/παρακολούθησης του συστήματος δεν αναιρεί την ως άνω παρακολούθηση των κινήσεων των εργαζομένων στο χώρο όπου επιτελούν την καθημερινή εργασία τους. Εξάλλου το αίσθημα της συνεχούς παρακολούθησης των εργαζομένων κατά τη διάρκεια της εργασίας τους προκαλείται από την ύπαρξη και μόνο

των εγκατεστημένων καμερών στο χώρο εργασίας, με όποιες συνέπειες προκαλεί η αίσθηση αυτή (ανάμεσα στις οποίες και το “chilling effect”)⁷ (βλ. ΑΠΔ 23/2021). Σε κάθε περίπτωση, η εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης, πολλώ δε μάλλον η συστηματική παρακολούθηση με χρήση των καμερών, στο χώρο εργασίας συνιστά καταρχήν περιορισμό του δικαιώματος της ελευθερίας των εργαζομένων, της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητάς τους και του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής. Συνεπώς, η υπό κρίση επεξεργασία ενέχει υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των εργαζομένων και ως εκ τούτου η καταγγελλόμενη εταιρεία, υπέχει, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, υποχρέωση διενέργειας ΕΑΠΔ κατά άρθρο 35 παρ. 1 του ΓΚΠΔ.

17. Στο πλαίσιο των ιδιαιτεροτήτων που παρουσιάζει η υπό εξέταση υπόθεση με βάση τα ως άνω εκτεθέντα και την υποχρέωση λογοδοσίας που βαρύνει την καταγγελλόμενη εργοδότη εταιρεία, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, η Αρχή κρίνει ότι πρέπει να διενεργηθεί μελέτη ΕΑΠΔ για την εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο τμήμα Ζητήματα τα οποία πρέπει να εξετασθούν και αναλυθούν διεξοδικά στην μελέτη ΕΑΠΔ, επιπλέον των προβλεπόμενων στο άρθρο 35 του ΓΚΠΔ⁸, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εργαζόμενοι του εν λόγω τμήματος είναι ήδη επιβαρυνμένοι με την νυχτερινή βάρδια, είναι τουλάχιστον τα ακόλουθα:

17.1. Σαφής προσδιορισμός και επαρκής αιτιολόγηση των λόγων για τους οποίους οι εγκαταστάσεις του τμήματος είναι υψηλού κινδύνου, οι μηχανές υψηλής επικινδυνότητας και τα παραγόμενα προϊόντα αυξημένου κινδύνου και αξίας. Συγκριτική αξιολόγηση των ανωτέρω μεταξύ του εν λόγω τμήματος και των υπόλοιπων τμημάτων του εργοστασίου.

17.2. Σαφής προσδιορισμός και επαρκής ανάλυση του σκοπού επεξεργασίας που συνίσταται στην προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων καθώς και στην προστασία του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και των παραγόμενων προϊόντων και παράθεση των μέτρων με τα οποία αυτός επιτυγχάνεται. Συγκριτική αξιολόγηση των ανωτέρω μεταξύ του εν λόγω τμήματος και των υπολοίπων τμημάτων του εργοστασίου. Αξιολόγηση της εφαρμογής των μέτρων με τα οποία επιτυγχάνεται ο ως άνω σκοπός στα υπόλοιπα τμήματα του εργοστασίου και στο τμήμα ..., λαμβάνοντας υπόψη το σημείο 17.1.

⁷ Η οικειοθελής (ακόμη και αυτόματη) προσαρμογή της συμπεριφοράς του προσώπου εξαιτίας του γεγονότος της παρακολούθησης.

⁸ Τα απαραίτητα τυπικά κριτήρια πληρότητας της μελέτης ΕΑΠΔ είναι διαθέσιμα στον διαδικτυακό τόπο της Αρχής στον σύνδεσμο https://www.dpa.gr/el/foreis/ektimisi_adiktipou_kai_diavouleush/ektimisi_adiktipou

- 17.3. Σαφής προσδιορισμός τι σημαίνει και σε τι συνίσταται το περιστατικό/συμβάν ασφαλείας που χρήζει άμεσης επέμβασης και πώς επιτυγχάνεται η άμεση επέμβαση στο τμήμα ..., λαμβάνοντας υπόψη ότι ο φύλακας, που έχει αναλάβει την σχετική αρμοδιότητα στο εν λόγω τμήμα κατά την νυχτερινή βάρδια, βρίσκεται εντός του φυλακίου στην είσοδο του εργοστασίου και έχει την ευθύνη παρακολούθησης αρκετά μεγάλου αριθμού καμερών του γενικού συστήματος βιντεοεπιτήρησης. Συγκριτική αξιολόγηση των ανωτέρω μεταξύ του τμήματος ... και των υπόλοιπων τμημάτων του εργοστασίου καθώς και αξιολόγηση της εφαρμογής των μέτρων με τα οποία επιτυγχάνεται η άμεση επέμβαση στα υπόλοιπα τμήματα του εργοστασίου και στο εν λόγω τμήμα λαμβάνοντας υπόψη τα προηγούμενα σημεία.
- 17.4. Προσδιορισμός και εκτίμηση της πραγματικής παρούσας κατάστασης κινδύνου στο τμήμα ..., της συχνότητας, της σοβαρότητας και των αιτιών πρόκλησης των ατυχημάτων, των περιστατικών ασφαλείας και των φθορών ή ζημιών του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και των παραγόμενων προϊόντων με χρήση αποδεικτικών στοιχείων (περιγραφή, ημερομηνία, τρόπος, οικονομική ζημία), των επιπτώσεών τους και του κόστους αποκατάστασής τους. Συγκριτική αξιολόγηση των ανωτέρω μεταξύ του εν λόγω τμήματος και των υπόλοιπων τμημάτων του εργοστασίου.
- 17.5. Αξιολόγηση και τεκμηρίωση της καταλληλότητας και αναγκαιότητας του μέτρου της εγκατάστασης και λειτουργίας συστήματος βιντεοεπιτήρησης εντός του εσωτερικού χώρου εργασίας του τμήματος ... λαμβάνοντας υπόψη ότι όταν κάποιος παρακολουθεί συνεχώς την οθόνη μπορεί να παρεμβαίνει περισσότερο στην ιδιωτική ζωή των ατόμων από ό,τι αν δεν υπάρχει καθόλου οθόνη και το υλικό αποθηκεύεται απευθείας στο μαύρο κουτί και σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας, αντί για τη βιντεοεπιτήρηση, έχει ενίοτε τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί προσωπικό ασφαλείας, το οποίο μπορεί να αντιδράσει και να παρέμβει αμέσως (βλ. σκέψη 29 κατευθυντήριων γραμμών 3/2019).
- 17.6. Προσδιορισμός και αξιολόγηση της χρήσης και της αποτελεσματικότητας εναλλακτικών ηπιότερων μέτρων στο τμήμα ... για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, τα οποία θίγουν σε μικρότερο βαθμό τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των εργαζομένων, όπως ενδεικτικά η συστηματική και κατάλληλη εκπαίδευση των χειριστών των μηχανών, ο εξοπλισμός μηχανών με τερματικούς διακόπτες

ασφαλείας, η αυτόματη διακοπή της λειτουργίας των μηχανών ή/και η παραγωγή αυτόματου ηχητικού σήματος ειδοποίησης του φύλακα ή υπηρεσιακού παράγοντα σε περίπτωση συμβάντος όπως δυσλειτουργίας, εμπλοκής ή παραβίασης των ασφαλειών και των πορτών προστασίας των μηχανών, η παροχή δυνατότητας σε οποιονδήποτε εργαζόμενο να ενεργοποιεί την ηχητική ειδοποίηση καθώς και εκτίμηση του κόστους εφαρμογής επιπλέον μέτρων σε σχέση με υφιστάμενα.

- 17.7. Τεκμηρίωση και επαρκής αιτιολόγηση γιατί δεν υπάρχει και για την μοναδική νυχτερινή βάρδια σε ολόκληρο το εργοστάσιο δυνατότητα χρήσης κάποιου εκ των υπηρεσιακών παραγόντων, όπως υπεύθυνος ασφάλειας ή βάρδιας ή άλλο πρόσωπο στο οποίο έχουν ανατεθεί οι σχετικές αρμοδιότητες για την άμεση επέμβαση σε περίπτωση περιστατικού/συμβάντος (περιλαμβανομένου και του έτερου εργαζομένου της βάρδιας ή άλλου προσώπου σε περίπτωση αιφνίδιας απουσίας αυτού), λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα στη σκέψη 14 της παρούσας και εκτίμηση του κόστους εφαρμογής του εν λόγω ηπιότερου μέτρου.
- 17.8. Προσδιορισμός και αξιολόγηση της χρήσης ηπιότερων μέτρων για την προστασία του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και των παραγόμενων προϊόντων στο τμήμα ..., ιδίως σε σύγκριση με τα υπόλοιπα τμήματα του εργοστασίου και το γεγονός της ύπαρξης συστήματος βιντεοεπιτήρησης στον προαύλιο χώρο, όπως ενδεικτικά προστασία εξοπλισμού με λουκέτα/κλειδαριές ασφαλείας, τοποθέτηση εξοπλισμού εντός πλέγματος που κλειδώνει με δυνατότητα πρόσβασης μόνο στα αρμόδια πρόσωπα, καταγραφή του αποθέματος, διαχωρισμό αποθέματος από τον χώρο εργασίας, τοποθέτηση των παραγόμενων προϊόντων σε αποθήκη που κλειδώνει με ελεγχόμενη πρόσβαση και εκτίμηση του κόστους εφαρμογής επιπλέον μέτρων σε σχέση με υφιστάμενα.
- 17.9. Προσδιορισμός και τεκμηρίωση των κριτηρίων επαναξιολόγησης της πραγματικής κατάστασης κινδύνου και της αναγκαιότητας και αποτελεσματικότητας του μέτρου της βιντεοεπιτήρησης σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- 17.10. Προσδιορισμός και αιτιολόγηση των κριτηρίων επιλογής:
- του αριθμού των καμερών και τεκμηρίωση της αναγκαιότητας για κάθε κάμερα ξεχωριστά εν όψει του επιδιωκόμενου σκοπού,
 - των σημείων τοποθέτησης των καμερών με βάση την αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων σύμφωνα και με τα αναφερόμενα στην σκέψη 8 της παρούσας.

- 17.11. Τεκμηρίωση της διαδικασίας και του τρόπου λήψης της απόφασης από την καταγγελλόμενη εταιρεία, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για την εγκατάσταση και λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης εντός του χώρου εργασίας του τμήματος
- 17.12. Τεκμηρίωση των αποφάσεων της καταγγελλόμενης εταιρείας, ως υπευθύνου επεξεργασίας, καθώς και της σχετικής γνώμης του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων, εφόσον έχει ορισθεί, στην σχετική μελέτη ΕΑΠΔ περιλαμβανομένων των εξής (βλ. κατευθυντήριες γραμμές WP 248):
- της απόφασης να ζητήσει τη γνώμη των υποκειμένων των δεδομένων βάσει της παρ. 9 του άρθρου 35 ΓΚΠΔ,
 - της απόφασης να συνεχίσει την εγκατάσταση και λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης εάν η τελική απόφαση του υπευθύνου επεξεργασίας διαφέρει από τη γνώμη των υποκειμένων των δεδομένων, εφόσον έχει ζητηθεί,
 - της απόφασης δημοσίευσης τουλάχιστον αποσπασμάτων της μελέτης ΕΑΠΔ, όπως σύνοψη των κύριων ευρημάτων ή συμπεράσματα αυτής.
18. Η καταγγελλόμενη εταιρεία δεν προσκόμισε στοιχεία από τα οποία να προκύπτει αποδεδειγμένα ότι ενημέρωσε προσηκόντως σχετικά τους εργαζομένους του τμήματος ... πριν την εγκατάσταση και λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης.
19. Βάσει των εκτεθέντων στις προηγούμενες σκέψεις, η Αρχή διαπιστώνει ότι η καταγγελλόμενη εταιρεία παρέλειψε να εκπονήσει, ως όφειλε, την προβλεπόμενη στο άρθρο 35 παρ. 1 ΓΚΠΔ μελέτη ΕΑΠΔ, πριν εγκαταστήσει και θέσει σε λειτουργία σύστημα βιντεοεπιτήρησης στο τμήμα Ενόψει αυτού, η Αρχή κρίνει ότι κατάλληλο διορθωτικό μέτρο, σε αυτό το στάδιο, αποτελεί η δύναμη του άρθρου 58, παρ. 2 στοιχ. δ' του ΓΚΠΔ εντολή στον υπεύθυνο επεξεργασίας να καταστήσει τις πράξεις επεξεργασίας σύμφωνες με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ με βάση όσα εκτίθενται στις προηγούμενες σκέψεις εντός διμήνου από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης στην καταγγελλόμενη εταιρεία, επιφυλάσσεται δε να επανεξετάσει την υπόθεση στο σύνολό της μετά την πάροδο του διμήνου.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Καλεί τον Αγροτικό Συνεταιρισμό Βόλου, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, όπως εντός δύο (2) μηνών από την παραλαβή της παρούσας απόφασης, προβεί στις αναγκαίες ενέργειες, σύμφωνα με το σκεπτικό, προκειμένου να καταστήσει νόμιμες τις πράξεις επεξεργασίας που σχετίζονται με την εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο τμήμα

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Γεώργιος Μπατσαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου